

Tudor Arghezi – Poezia erotică

D. Micu

Dragostea se manifestă ca o adevărată lingoare. Iar poezia cu acest titlu marchează, de fapt, momentul când, indirect, poetul folosește prilejul de a-și reproșa inconsecvența de a nu fi persistat pe drumul început. Gradul până la care cugetul poate fi stăpânit de o anumită mentalitate în ceea ce privește concepția despre puritatea sufletească și desăvârșirea etică ni-l dezvăluie povestirea *Epipharia(Icoane de lemn)*. În zbuciumul și în prăbușirea lui Macarie de pe culmile unei poziții iluzorii câștigate împotriva vieții, se relevă, în tot dramatismul său, însuși procesul de eliberare a poetului și de lepădare cu eroism a unei prejudecăți ce constituise până atunci viziunea lui despre lume. Asistăm, deci, la actul de convertire la viață, la acceptarea acesteia, a lumii pământene, cu scara valorilor ei. Izbăvit de credința ce-l răvășise prin ținuturi străine și aride, fără a mai păstra urma vreunei reticențe de acest gen, poetul se alătură, itegrându-se, fenomenelor naturii. În toate, privirea lui descoperă procesul procreației, taină comună a întregului univers: „*Auzi?/Cartofii sunt lehuzi./Ascultă, harul a trecut prin ei,/Virginal, candid și holtei, tubercule/Și pentru negrul cartofilor cald/Face descântece, ca pentru smarald*”.

Iubirea se relevă drept însuși misterul vieții. Convingerea devine tot mai categorică, pe măsură ce numărul faptelor crește, demonstrând universalitatea acestui fapt esențial. Eul începe o altă viață: „*De când mi-ai pus capul pe genunchi mi-e bine./Nu știam că mă voi vindeca de mine cu tine./.../Fusesem slăbănog, fusesem orb, rătăcit./Între uragane, miazănoapte și răsărit*”. Întâlnirea cu pământul și cele ale lui dezlănțuie o frenetică și neașteptată beție a simțurilor. Majoritatea poeziilor din ciclul *Versuri de seară* sunt expresia măiestrită a acestei stări sufletești extatic-euforice. În interioritatea poetului s-au deschis porți până atunci încuiate; existența îi dezvăluie întreg belșugul de farmece: viața se suprapune tuturor valorilor cunoscute până atunci și sufletul pătimaș abia acum simte forța aripilor care-l vor transporta spre infinitul zărilor proaspăt deschise. „*Aripi!...Aripi!... Viața mi-e o lăcătușerie vulcanică...Pe o curbă întreruptă, în față mi se întinde zarea. Cerul se lasă pe pământurile albastre. Când zici dedesubtul cerului întins, <<cerul>>, e cum ai zice: <<te iubesc!>> și e cum ți s-ar răspunde <<și eu>> și e cum ai fi sărutat pe frunte și ți s-ar strânge mâinile la cald*”.

Starea euforică și de edenică existență se spulberă, însă. Poetului nu-i e îngăduită viața tihnită, irosită în vegetare, și satisfacția plăcerilor gustate doar prin simțuri: „*Ispitele ușoare și blajine/N-au fost și nu sunt pentru mine*”. Este cuprins de nemulțumire și de rușine, amintindu-și de cele petrecute în ultimul timp. „*De multe ori ți-a fost rușine/Sculându-te cu soarele pe tine*”. Odată cu aceasta și femeia își schimbă fața, sensul, semnificația: „*O, tu, aceea de altă dată.../Femeie răspândită-n mine/Ca o mireasmă-ntr-o pădure.../Cămin al dorurilor mele,/Fântână setei-nverșunate./Pământ făgăduit de ceruri/Cu turme, umbră și bucate./Tu care mi-ai shimbat cărarea/Și mi-ai făcut-o val de mare/Tu te-ai pierdut din drumul lumii/Ca o săgeată fără țintă*” ... Cu timpul, femeia ocupă totuși, un loc distinct în orizontul căutărilor, în aria asupra căreia își exercită bărbatul puterea și inventivitatea. Ea se dovedește imboldul și răsplata muncii împlinite, ale victoriilor câștigate, în strădania lui de a-și exercita plenar facultățile. Femeia își anunță prezența vie în tot ceea ce năzuiește bărbatul. „*Din fundul mării zmulge-n șirag mărgăritare/Pentru grumazul zveltei și chipeșei fecioare./Din noapte ia*

chiorchinii de stele și scânteii/Pentru brățări, paftale, inele și cercei, /Luceferii de aur din piatră seacă-i scoate,/Mușcat de colții stâncii și sângerat în coate./E jertfa lui de sine, aprinsă de-o idee./Ideea, ca și pâinea, tot femeie,/Sunt toate ale tale și toate pentru tine”.

În sfârșit, chipul femeii se eterizează, diluându-și consistența, până la confundarea cu-a lumii Crăiasă. În poezia *Morgenstimmung*, poetul trăise acel moment din viață când, fără să își dea seama, întreaga ființă i se umpluse de un cântec nou și de o mireasmă necunoscută. De o egală semnificație și valoare pentru evoluția sa este poemul *Din balcon*. Dintru început, schimbarea de perspectivă, consecința a mutației suferite, pare să nu-l influențeze radical; închipuirea se ostenește să păstreze chipul de altădată al femeii: „*Schițând mereu profile și conture/Începe timpul gol să mi te fure/.../Nici vocea, nici privirea nu mai vin./Te-aud, te văd din ce-n-ce mai puțin,/Și risipită-n mine, fărâme și crâmpoie,/Te-adun și nu pot strânge din ele pe femeie”.*

Incertitudinea, dezorientarea sunt depășite, însă. În cele din urmă, poetul află identitatea noii apariții. Ea e doar aparent nouă, prin natura ei fiind cea cunoscută de mult timp, și cu care viețuise de la primele începuturi: „*Streină? Da? Îmi pare atât de aproape,/De s-ar părea că-n matca acelorași vechi ape/Ursită-n marea vastă și-n val, ca pe gherghef,/Și luntrea mea plutise pe dunga de sidef./O insulă și-o luntre plutiseră-mpreună./Talazele frământă, bat neguri de furtună/Ș-aieargă să le soarbă prăpastia, întregi./Nu ai putea tu vraja ispitei s-o dezlegi?”*

Femeia, întruchipare vie a universului, s-a stins. Evenimentele ridică praguri, iscă fundături. Nu dă satisfacție de dobândire a Absolutului atât de râvnit. Devine limpede, întreaga alcătuire în care își găseau sursa, extazul, euforia, independența, libertatea, siguranța, nu sunt decât iluzii deșarte, împletirea atât de ingenios măiestrită și cu atât sârg executată, echilibrul dobândit cu prețul unui zbucium atât de îndelungat se destramă, iarăși: „*Muncesc în mine aripi să-ncolțească/Dintr-o pruncie îngerească,/Și neputând ieși la cer, să bată/Mă doare carnea-n umeri, sângerată./Vecernia uitată, de la toacă/Aș vrea să sune și aș vrea să tacă/Și nu știu, să mă-nchin ori să m-ascund?/Dintr-alte ceruri altele răspund”.*